

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LXXXIV. An Ecclesiarum Consecratio iusta sit ac Sancta?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

nobis esse peculiari modo dicitur, velut in templo, 1. Cor. 3. & 6. & 2. Cor. 6. Et in Templo citius exaudit. 3. Reg. 9. Et orationi, ut rei nobilissimæ, locus quoque nobilissimus debetur templorum: teste Basilio l. 2. de bapt. q. 8.

Illud verò, *Intra in cubiculum tuum & ora*; significat vanam gloriam fugiendam, & lectandam quietem animi collectioris. Neque vnus solum erit locus in monte ad orandum; sed vbiunque elegerit loca Deus. Vnde *Volo vos orare in omni loco*, publico & destinato; aut etiam priuato: Non tamen ut hypocrite illi, qui Matth. 6. *Amant in Synagogis, & in angulis platearum stantes orare.*

IV. SANCTIS Basilicæ rectè consecrantur. Sic Concilia peruetusta; quibus Eustathius damnatus est; ut in Gangrensi. Et Carthaginense V. vetat poni Basilicas, nisi vbi vel est corpus martyris, aut is habitauit, passusue fuit. Ita & S. Patres Græci ac Latini. Quid quod Salomonum fuit erectum non solum ad Sacrificia & orationes; sed etiam ad Arcam recipiendam? 1. Parab. 17. & 28. Sed maior debetur honos sacris Reliquiis. &c. Plurim. *Genealog. p. 1. q. 26.*

QVÆSTIO LXXXIV.

An Ecclesiarum consecratio iusta sit ac Sancta?

LVTHERO-CALVINISTÆ communiterritiā reprehendunt, in primis Magteburg. Cent. 4. c. 6. 1. Templorum festiua dedicatio est *vanitas* Iudaismi reducti. 2. Ceremonie quædam in consecratione ab superstitione magica excusari non queunt: Vt ad XII. cruceos accendi XII. scribi per Pedum al. habetum græcum & latinum,

in formam crucis decussata. &c. 3. Temppla dedicata haberi cæteris locis sanctiora. Sic & CALVINVS *Inst. l. 3. c. 20. §. 30.*

AUTOR. Orthodoxi è diametro contraria solidè docemus.

I. DEDICATIO Templorum Sancta & iusta est. 1. Ita S. Literæ, in meo *Antichristo p. 1. q. 27.* 2. Ita Praxis, & Traditio, testibus S. Patribus apud Bell. *l. 3. de Sanctis. c. 5.* Greg. Nazi. orat. in nouam Domū Dom. *De Enceniis honorandis lex vetus est, eaque præclare constituta.* Innumeræ extant Patrum homilia encenastica. 3. Miraculis quoque Deus Encenia illustrauit. Vt prosper *part. 3. c. 38.* de promissis Dei testatur quod vidit. Sic & S. Greg. Magnus *libr. 3. Dial. cap. 30. &c.*

II. CEREMONIÆ Dedicacionis sunt castæ & sanctæ omnes ac singulæ. 1. Sic naturæ instinctu, *Gen. 26.* Iacob vixit lapidem, locūque nuncupauit Bethel, id est, Domum Dei. Similiter idē *Genes. 15.* Et Moyses, *Exod. 40. Num. 7.* aram & vasa omnia consecrauit ex Lege Dei. Et S. Dionysius *l. hierarch. c. 6. p. 1.* docet inungendas aras esse. 2. Sic & Concilia; & S. Patres. Ceremoniarum verò rationem strictim reddit Bellarm. vbi suprà.

III. SANCTVM efficitur Templum consecratione. 1. Quia dedicatio id esse Dei facit proprium: Vnde sicut, *Leu. vii. Animal si quis vouerit immolari, Sanctum erit:* sic & Templum. Aug. l. 4. contra Cresc. c. 40. *Deo parietes consecratos, Ecclesiam venerandam, quasi quadam obsessione credidit retinendam.*

2. Quia precibus sanctificatur. &c. 1. *Tim. 4.* Imò Deus testatur 3. *Reg. 9.*

R 3 EXAM.

Exaudi orationem tuam, & sanctificavi domum hanc, quam edificasti.

3. Quia Sancta sunt, quæ habentur in templo: 1. *Locus*, Exod. 3. *in quo stas, terra sancta est.* 2. *Crux*, imagines Christi & Sanctorum: 3. *Reliquiæ sanctæ*. 4. *Eucharistiæ præsentia*; 5. *Angelorum*: 6. *DEVS ipse*, Exod. ult. *in nebula post dedicationem Tabernaculi*: Item 3. Reg. 8. *Nebula gloriæ implevit Dominum Dei.*

4. *Dæmon effugatur*: teste S. Greg. l. 3. *Dial. c. 7. &c.*

QVÆSTIO LXXXV.

Templorum ORNATUS an sit tolerabilis?

LUTHERANI perinde ac CALVINIANI pernegant; & execrantur. Vide in *Genealog. p. 1. q. 27.* quantis scilicet cum argumentis pugnent, ibidem diffusis ad instar fumi. Vt S. Scripturæ contradicant eidem, videre est in meo *Antichristo p. 1. q. 27.*

SVADENT porro istis. 1. *Iere. 7. Nolite confidere verbis mendaciy d-centes: Templum Domini, templum Domini.* 2. S. Patres quidam avertunt fastuosos ornatus sumptusque templorum, & viua coli rectius docent. 3. Ratioque suadet. Nam & Christus docuit Paupertatem. Et Luxus ille superuacaneus est: Avocatque à devotione. Viua autem coornate templa fatius est ac sanctius. Hic cultus in iudicio prædicabitur; fastus ille condemnabitur.

AUTOR. I. DICO AD I. Iudæi in externo splendore Templi præsumtuosè confidebant; vt qui propter ipsum placerent Deo. Quæ vanitas est.

AD II. S. Patres arguunt eos, quibus plus cordi est ornatus templi mate-

rialis, quam sui spiritualis. Deinde, docent vasa aurea debere alienari in necessitate: verum prius confringi, ob consecrationem. Arguunt iidem profanos in templis ornatus ac fastum. Et rectè.

AD III. Christo dicantur templa, quæ Deo: Et sic semper diues fuit. Quid autem in humanis est tantum, quod dignum Deo quicquam præstes, si pius ablitanimus? Neque superuacanea sunt, quæ Patriæ nostræ signa sunt: Quæ adhibentur vt ædificent nos, & excitent animos; non vt distrahant. His Zelotis *merces magna nimis*, cum Moyse, Davide, Salomone, Esdra, similibusque Templariis viris.

II. Ex Naturæ dictamine Iacob, Gen. 28. lapiditulari honorem consecrationis habuit. Ex præcepto Dei Moyse, Exod. 25. 26. *&c.* ornatum sumptuosè Tabernaculum: Ex instinctu Dei ac naturæ David, Salomon Esdras, Machabæi idem egerunt ad illustre religionis exemplum posteritati: Neque vnquam cuiquam seu cœlestium, seu terrestrium, proditur factum istud improbatum displicuisse: Solis hæreticis non probatur Magnum hoc argumentum insignis commendationis est.

2. Scripturarum verò Spiritui Spiritus idem S. Patrum respondet cum venerando consensu, apud Bell. l. 3. *de Stat. His. c. 6.* Ibidemque testata sit ingens templa cum ornatu permagnifico constructuentium pietas, multis clara exemplis atque miraculis. Orbem templis, & templa ornamentis complerunt præcipuè Constantinus Magnus, Iustinianus, (excepto quod demum in Monotelitarum